

Teismo proceso išlaidos - Čekija

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie teisingumo išlaidas Čekijoje.

Teisininkų užmokesčio reglamentavimo sistema

Teisininkai

Čekijoje yra tik vieno tipo teisininkai (advokatai); baristerių ar solisitorių nėra.

Advokatų įkainiai ir užmokestis už teisinę paslaugą (advokatų tarifai) reglamentuojami [1996 m. birželio 4 d. Teisingumo ministerijos nutarimu Nr. 177/1996 Sb.](#) Jis anglų kalba pateiktas Čekijos advokatūros interneto svetainėje.

Advokatų užmokestis taip pat gali būti nustatytas privačiu šalių susitarimu.

Daugumos civilinių bylų atveju (įskaitant šeimos ir komercines bylas) teisinis atstovavimas neprivalomas.

Nustatytosios išlaidos

Nustatytosios civilinio proceso išlaidos

Nustatytosios civilinio proceso šalių išlaidos

Civilinio proceso išlaidos reglamentuojamos Įstatymu Nr. 549/1991 rink. dėl teismo išlaidų (anglų kalbos versijos nėra). Jos kiekvieną kartą kitokios, nelygu, kokios rūšies procesas. Kai kuriais atvejais taikomi nustatytieji įkainiai; kitais atvejais užmokestis apskaičiuojamas kaip procentinė dalis.

Visais atvejais išlaidos turi būti apmokamos Čekijos valiuta (CZK) ir į valstybės biudžeto (arba teismo) sąskaitą lėšos gali būti perduamos banko pavedimu. Išlaidas iki 5 000 CZK galima apmokėti, pašte arba tam tikrose kitose vietose įsigyjant valstybės fiskalinį ženklą (*kolek*).

Teismas ieškinį pateikiančiam asmeniui turi pranešti, kokią konkrečią sumą jis turi sumokėti.

Civilinio proceso etapas, kuriuo privaloma apmokėti nustatytąsias išlaidas

Išlaidas reikia apmokėti per tris dienas nuo pranešimo datos, prieš įvykstant pirmajam teismo posėdžiui.

Nustatytosios baudžiamojo proceso išlaidos

Nustatytosios baudžiamojo proceso šalių išlaidos

Baudžiamasis procesas visada pradamas *ex officio* (valstybės prokuratūros), o kaltinamasis apmoka tik teisinio atstovavimo išlaidas.

Baudžiamojo proceso etapas, kuriuo privaloma apmokėti nustatytąsias išlaidas

Baudžiamojo proceso metu teismo išlaidų nėra.

Nustatytosios konstitucinio proceso išlaidos

Nustatytosios konstitucinio proceso šalių išlaidos

Nustatytųjų teismo išlaidų už Čekijos konstituciniam teismui pateikiamus ieškinius nėra, bet proceso šaliai privalo atstovauti advokatas.

Konstitucinio proceso etapas, kuriuo privaloma apmokėti nustatytąsias išlaidas

Nustatytųjų teismo išlaidų nėra.

Teisinių atstovų pateiktina išankstinė informacija

Šalių teisės ir pareigos

Teisiniai atstovai išankstinės informacijos teikti neprivalo.

Dėl proceso šalių teisių ir pareigų gali susitarti advokatas ir klientas.

Teisiniai išlaidų šaltiniai

Kur rasti informacijos apie išlaidų šaltinius Čekijoje?

Patartina pasikonsultuoti su advokatu dėl kiekvienos konkrečios bylos. Prasidėjus procesui, už pranešimą apie teismo išlaidas tampa atsakingas teismas.

Kokiomis kalbomis galima rasti informacijos apie teisinius išlaidų šaltinius Čekijoje?

Kadangi Čekijoje vienintelė oficiali kalba yra čekų, teisinės pareigos teikti informaciją kitomis kalbomis nėra. Todėl informacijos kokybė priklauso nuo informaciją teikiančio asmens valios ir gebėjimų.

Kur rasti informacijos apie tarpininkavimą?

Informacijos apie tarpininkavimą galima rasti [Čekijos tarpininkų asociacijos \(AMČR\)](#) interneto svetainėje.

Kur rasti papildomos informacijos apie išlaidas?

Interneto svetainė, kurioje pateikiama informacija apie išlaidas

Oficialios interneto svetainės, kurioje būtų pateikiama informacija apie išlaidas, nėra.

Kur rasti informacijos apie vidutinę įvairių procedūrų trukmę?

Įvairių statistinių duomenų pateikta **Teisingumo ministerijos** svetainėje, tačiau trukmė daugiausia priklauso nuo konkrečios bylos. Kai kuriose teisės normose nurodyti terminai susiję tik su tam tikrais teismo veiksmais (pvz., preliminariais sprendimais).

Kur rasti informacijos apie vidutines bendras konkrečios bylos išlaidas?

Apmokėtinės išlaidos priklauso nuo kiekvienos bylos aplinkybių, todėl šios informacijos neįmanoma pateikti iš anksto.

Pridėtinės vertės mokesčiai

Kaip teikiama ši informacija?

Teismo išlaidoms PVM netaikomas ir jų suma yra baigtinė. Į advokato tarifą PVM neįtraukiamas. Vis dėlto kai kurios advokatų kontoros, kurios yra PVM mokėtojos, prideda PVM (19 %).

Kokie tarifai taikomi?

Žr. punktą apie PVM.

Teisinė pagalba

Civilinės teisenos srityje taikytina pajamų riba

Konkreči pajamų riba nėra nustatyta. Vis dėlto šalių prašymu teisėjai kiekvieną atvejį gali vertinti individualiai. Jeigu ieškovo pateiktas ieškinys nėra nepagrįstas, jis gali būti atleistas nuo visų teismo išlaidų arba jų dalies apmokėjimo. Tais atvejais, kai teisinis atstovavimas privalomas, teismas gali ieškovui skirti teisininką padėjėją.

Nemokamą teisinę pagalbą teikia specializuotos NVO (tai priklauso nuo bylos dalyko) arba Čekijos advokatūra. Tam tikrais atvejais **Čekijos advokatūra** gali skirti advokatą nemokamoms teisinėms paslaugoms teikti. Sprendžiant, ar asmuo atitinka nemokamos teisinės pagalbos gavimo kriterijus, atsižvelgiama ne tik į asmens pajamas, bet ir į bendrą jo namų ūkio finansinę padėtį.

Baudžiamosios teisenos srityje kaltinamiesiems taikytina pajamų riba

Konkretaus pajamų lygio nenustatyta. Teismai kaltinamajam advokatą skiria visais atvejais, kai teisinis atstovavimas privalomas, kaltinamasis savo advokato neturi.

Baudžiamosios teisenos srityje nukentėjusiesiems taikytina pajamų riba

Nemokamą teisinę pagalbą nukentėjusiesiems teikia tik tam tikros NVO. Nukentėjusieji baudžiamajame procese dalyvauja tik nedaugeliu konkrečių atvejų; kitais atvejais jie turi pateikti ieškinį (tada galioja pirmiau pateikta informacija apie teisei pagalbai civilinės teisės srityje taikytiną pajamų ribą).

Kitos teisinės pagalbos teikimo nukentėjusiesiems sąlygos

Nukentėjusieji gali reikalauti kompensacijos iš **Teisingumo ministerijos** (pagal Įstatymą Nr. 209/1997 rink.).

Kitos teisinės pagalbos teikimo kaltinamiesiems sąlygos

Galioja pirmiau pateikta informacija apie baudžiamosios teisenos srityje kaltinamiesiems teikiamai teisei pagalbai taikytiną pajamų ribą.

Nemokamas teismo procesas

Konstituciniam teismui ieškiniai pateikiami nemokamai. Teismo išlaidų taip pat nereikia apmokėti tam tikrų rūšių procesuose (nurodytuose Įstatymo Nr. 549/1991 rink. dėl teismo išlaidų 11 straipsnyje): pavyzdžiui, kai ieškovas yra nepilnametis ir tam tikrais kitais atvejais (kai proceso šalis yra valstybė arba jos institucijos, kai užsienietis prašo prieglobsčio arba kitais atvejais, kai viena ginčo šalis yra finansiškai silpnesnė).

Kada bylą pralaimėjusi šalis turi padengti bylą laimėjusios šalies išlaidas?

Kiekvienu konkrečiu atveju tai sprendžia teisėjas (galutiniame sprendime). Teisėjas gali bylą pralaimėjusiai šaliai pavesti apmokėti visas išlaidas arba jų dalį. Vis dėlto tai netaikoma santuokos nutraukimo procesui. Gali būti pavesta apmokėti ir advokatui skirtas išlaidas.

Ekspertų užmokestis

Teismo skiriamiems ekspertams užmokestį moka pats teismas. Ginčo šalys užmokestį ekspertui turi mokėti tik tada, kai eksperto paslaugų reikalauja jos pačios. Tam tikrais konkrečiais atvejais teismas gali nuspręsti, kad ekspertui užmokestį turi sumokėti bylą pralaimėjusi šalis.

Vertėjų raštu ir žodžiu užmokestis

Užmokestį teismo procese dalyvaujantiems vertėjams raštu arba žodžiu privalo sumokėti teismas. Kai ginčo šalis yra čekų kalbos nesuprantantis užsienietis, jis turi teisę į teismą kreiptis savo gimtąja kalba.

Susiję priedai

Čekijos teismo išlaidų skaidrumo tyrimo ataskaita

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 07/06/2019